

Jan Zabłocki

Wykład prof. Sebastiano Tafaro

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawnohistoryczny 34/3-4, 285-286

1991

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Spotkanie z ks. prof. H. Parhammerem zakończył ks. doc. J. Syryjczyk składając podziękowanie za pożyteczny i konstruktywny wykład. Mówca wyraził także nadzieję i życzenie iż nie było to ostatnie spotkanie z Gościem z Salzburga. Podziękował również ks. prof. Sobańskiemu za tłumaczenie a uczestnikom za ich obecność.

Ks. H. Stawniak SDB

WYKŁAD PROF. SEBASTIANO TAFARO

W listopadzie 1990 roku gościł w Warszawie Profesor Sebastian Tafaro, dyrektor Instytutu Prawa Rzymskiego Uniwersytetu w Bari. W dniu 20. 11. 1990 r. na wspólnym posiedzeniu Zakładu Prawa Rzymskiego Uniwersytetu Warszawskiego i Katedry Prawa Rzymskiego Akademii Teologii Katolickiej prowadził on seminarium nt. *Pubertus i viripotens jako określenia dojrzałości w prawie publicznym i prywatnym*. Następnego dnia prof. S. Tafaro wygłosił wykład do licznie zgromadzonych pracowników naukowych i studentów Wydziału Prawa Kanonicznego ATK. Wykład z języka Włoskiego tłumaczył ks. dr Wiesław Kiwior. Przed wykładem Dziekan Wydziału ks. doc. dr hab. Julian Kałowski powitał zebranych i w krótkich słowach przedstawił sylwetkę naukową prof. S. Tafaro.

Tematem wykładu był *Dług i ochrona strony słabszej w kontrakcie*. W doktrynie podkreśla się zawsze wielki formalizm rzymskich aktów prawnych, ich sztywność, co powodowało, iż brak było miejsca na swobodne regulowanie długo wynikającego z kontraktów. Tymczasem dzięki działalności prawników z epoki Pryncypatu sztywność ta została przewyżczona, co widać z licznych przykładów. W szczególności można prześledzić to rozpatrując dwie grupy zagadnień, a mianowicie: regulowanie wysokości długu oraz konsekwencje niewypełnienia zobowiązania czyli to, co obecna doktryna nazywa odpowiedzialnością kontraktową.

Przykładem formalnej odpowiedzialności w prawie rzymskim są zobowiązania wynikające ze stypulacji (kontraktu słownego), z której dłużnik musi świadczyć to, co zostało wypowiedziane, choćby towarzyszące okoliczności nakazywały zmniejszenie, ograniczenie długu. Jurysci Pryncypatu starali się jednak ograniczyć odpowiedzialność do *id quod interest*, łagodząc tym samym odpowiedzialność dłużnika ze względu na towarzyszące okoliczności.

Doniosłym osiągnięciem jursprudencki rzymskiej jest również wypracowanie zasad odpowiedzialności kontraktowej. Reguła sformułowana prawdopodobnie przez Sabinusa w jego *Iuris civilis libri tres* głosiła, iż dłużnik nie ponosi odpowiedzialności za każde niewypełnienie zobowiązania, bowiem nie odpowiada ani za *casus*, ani za *vis maior*. Ponosi on odpowiedzialność jedynie za zawinione niewy-

pełnienie zobowiązania, czyli za dolus i za culpa — w zależności od *utilitas contrahentium*. Jednakże za culpa odpowiadał tutor w stosunku do administrowanych rzeczy pupila, mąż w stosunku do rzeczy posagowych lub zarządzający cudzymi rzeczami (*negotiorum gestor*).

Powyższe przykłady ukazują, iż jurysprudencja rzymska starała się stymulować odpowiedzialność dłużnika (a szerzej biorąc strony słabszej w kontrakcie) kierując się zawsze pojęciem bona fides, dobrej wiary będącej nie przeciwstawieniem złej wiary, zawinięcia, ale dobrej wiary jako czynnika wpływającego na właściwe określenie sytuacji (w tym również zawartego kontraktu), złagodzenia ewentualnych niesprawiedliwości.

W końcowej części wykładu prof. S. Tafaro zastanawiał się, czy we współczesnych ustawodawstwach, zwłaszcza w odniesieniu do zadłużeń międzypaństwowych można stosować zasady interpretacji wypracowane przez jurysprudencję rzymską.

Jan Zabłocki

NOWI MAGISTRZY PRAWA KANONICZNEGO

W ostatnim okresie dyplom magistra prawa kanonicznego uzyskali następujący absolwenci Wydziału Prawa Kanonicznego ATK:

- 1) ks. Jan Buchta, przedkładając pracę pt. *Obowiązki i uprawnienia wikariusza parafialnego w Kodeksie Jana Pawła II*, napisaną pod kierunkiem ks. prof. E. Sztafrowskiego;
- 2) Adam Gendek, przedkładając pracę pt. *Misja świeckich w świecie w oparciu o dokumenty Soboru Watykańskiego II i Adhortację apostolską Christifideles laici*, napisaną pod kierunkiem ks. doc. S. Pasternaka;
- 3) Robert Góral, przedkładając pracę pt. *Prawo człowieka do informacji w nauce Kościoła katolickiego na tle współczesnej doktryny prawa międzynarodowego*, napisaną pod kierunkiem ks. doc. S. Pasternaka;
- 4) ks. Jacek Grzywacz, przedkładając pracę pt. *Powstanie i organizacja instytucji charytatywnych w Łowiczu w okresie przedrozbiorowym (1784—1794)*, napisaną pod kierunkiem ks. prof. M. Fąki;
- 5) ks. Roman JuszczaK, przedkładając pracę pt. *Problematyka eklezjologiczna w Kodeksie Prawa Kanonicznego z 1983 roku*, napisaną pod kierunkiem ks. prof. T. Pawluka;
- 6) ks. Stanisław Kondrak, przedkładając pracę pt. *Obowiązki i prawa dziekana w Kodeksie Jana Pawła II*, napisaną pod kierunkiem ks. prof. E. Sztafrowskiego;
- 7) Anna Kulowska-Wardzyńska, przedkładając pracę pt. *Sytuacja prawna nieruchomości Kościoła Katolickiego służących celom charytatywno-społecznym w świetle praktyki na terenie Archi-*